

KOOPERATİF VE ÜST KURULUŞLARI ANA SÖZLEŞME İNTİBAKININ 26 EKİM 2024 TARİHİNE KADAR YAPILMASI

ÖZET:

26 Ekim 2021 tarih ve 31640 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7339 sayılı Kanun ile Kooperatifler Kanununa eklenen geçici 9 uncu maddesinde *"Kooperatifler ve üst kuruluşları ana sözleşmelerini en geç 3 yıl içinde bu Kanun hükümlerine intibak ettirmek zorundadır. Ana sözleşmelerini intibak ettirmeyen kooperatif ve üst kuruluşları dağılmış sayılır."* hükmü yer almaktadır.

İntibak ettirme 26 Ekim 2024 tarihinde son bulacağından, işlemlerin bu tarihe kadar gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

DETAYLAR:

1- İNTİBAK İŞLEMLERİNİN YAPILMASI VE ÖZELLİKLI DURUMLAR

7339 sayılı Kooperatifler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 26/10/2021 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Kanunla 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'na eklenen Geçici Madde 9; *"Kooperatifler ve üst kuruluşları, ana sözleşmelerini en geç üç yıl içinde (26 Ekim 2024 tarihine kadar) bu Kanun hükümlerine intibak ettirmek zorundadır. Ana sözleşmelerini intibak ettirmeyen kooperatif ve üst kuruluşları dağılmış sayılır."* hükmünü haizdir.

Kooperatiflerin intibak işlemleri için yapılacak başvurularda hizmetin yerinden, hızlı ve etkin bir şekilde yürütülmesi için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne verilen yetkiye ilişkin hususlara aşağıda yer verilmiştir.

a) İntibak Edecek Kooperatifler

Bakanlık Makamı'nın 19.12.2022 tarihli Onayına istinaden yürürlüğe konulan yeni örnek ana sözleşmeler 29.12.2022 tarihinde MERSİS'e yüklenmiştir. Bu tarihten önce MERSİS üzerinden başlattıkları işlemlerde hazırladıkları eski ana sözleşmeler ile *Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı*'ndan ya da ilgili *Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü*'nden aldıkları izne istinaden kurulan *tüm kooperatiflerin* intibak etmesi zorunludur.

Bu kapsamda 29.12.2022 tarihinden önce kuruluşu veya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın yetki alanındaki bir kooperatife dönüşümü tescil ve ilan edilmiş olan her kooperatif kesin olarak intibak etmekle yükümlüdür. Bu tescil ve ilan işlemi söz konusu tarihi takip eden 6 aylık süre içerisinde gerçekleştirilmiş olan ve bu sebeple intibakla yükümlü olup olmadığı hususunda tereddüde düşen kooperatif yönetimlerinin, üzerinde izin merciinin mührü ile yetkili amirin kaşesi ve imzası bulunan mevcut ana sözleşmeleri ile ilgili Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'ne başvurmaları halinde ana sözleşme incelenerek söz konusu tereddüt giderilecektir. Ana sözleşme kontrol edildiği halde tereddüdün devam etmesi durumunda konu sonuçlandırmak üzere Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na iletilecektir.

Mali Müşavir Ferdi Asım Hellaç | Mevzuat Sirküleri | 1

İntibak işlemi **hukuki durumu Faal olan kooperatifler tarafından gerçekleştirilecek** olup, tasfiye halindeki kooperatifler genel kurullarında tasfiyeden dönüş kararı almadıkça; münfesihi durumunda olanlar faaliyetlerinin devam ettiği yönünde, terki ve re'sen terki durumundaki kooperatifler ise kooperatifin ihyası yönünde mahkeme kararı getirmedikleri sürece intibak işlemi gerçekleştirilemeyecektir. Bu durumdaki kooperatiflerin intibak talepleri Bakanlıkça sonuçlandırılacaktır.

b) İntibak İşlemlerinde Yetki Devri

Aşağıda yer verilen kooperatiflerin, kendi türlerine ait örnek ana sözleşmeye intibak etmeleri ve daha önce izin verilmiş olup hali hazırda yürürlükte olan mevzuatla çelişmeyen değişiklikler dışında kalan yeni örnek ana sözleşmeyi aynen kabul etmeleri kaydıyla yapacakları intibak taleplerinin ilgili Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerince sonuçlanması uygun görülmüştür.

- i. Konut Yapı Kooperatifi,
- ii. Toplu İşyeri Yapı Kooperatifi,
- iii. İhtisas Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi,
- iv. Karma Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi,
- v. Yapı Kooperatifleri Birlikleri,
- vi. Küçük Sanayi Siteleri (Karma/İhtisas Sanayi Sitelerinden kendilerine uygun olan)

c) İntibak izin İşlemleri Yürütülürken Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar İntibak Esnasında Değiştirilebilecek Ana Sözleşme Maddeleri

İhtiyaç duyulması halinde ana sözleşmelerin “**unvan**”, “**süre**”, “**sermaye ve paylar**” başlıklı maddelerinde de değişiklik yaparak intibak işlemi gerçekleştirmek isteyen kooperatifler ana sözleşme değişikliğindeki hükümlere uymak kaydıyla ilgili **Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü**'nce sonuçlandırılacaktır. Ancak intibak esnasında **kooperatifin merkezi değiştirilemez**.

ç) İntibak Esnasında Kooperatifin Türünün Değiştirilmesi

İntibak işlemi esnasında amacına ulaşarak ferdileşme işlemi tamamlayıp İşletme Kooperatifine dönüşmek üzere türünü değiştirmek isteyen kooperatiflerin başvuruları Bakanlıkça sonuçlandırılacaktır.

d) Örnek Ana Sözleşmenin Dışına Çıkararak Yapılacak İntibak Başvuruları ve Daha Önce Alınan İzinler

İntibak işlemi esnasında ana sözleşmenin önceki başlıkta maddelerinden farklı maddelerinde değişiklik yapılması da mümkündür. Bu yönde irade gösteren kooperatiflerin başvurularının herhangi bir işlem yapılmadan sonuçlandırmak üzere Bakanlığa iletilecektir.

Ancak mevcut ana sözleşmesini daha önce Bakanlıkça verilen kuruluş yahut değişiklik iznine binaen örnek ana sözleşmelerden farklı olan kooperatiflerin bu izinlere konu farklılıkları yeni ana sözleşmeye derç ederek yapacakları intibak başvuruları ilgili Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'nce sonuçlandırılacaktır.

Örneğin, ana sözleşmenin “*Sermaye*” başlıklı yedinci maddesine “*Aynı Sermaye konulabilir. Aynı, nev’inden sermaye konulması halinde 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu’nun 20, 21 ve 22 inci maddelerine göre hareket edilir.*” Şartını eklemek için Bakanlıktan daha önce madde tadili izni almış, konuyu genel kurulunda görüşerek kabul etmiş ve tescil ettirerek ana sözleşmesine işletmiş olan bir kooperatifin bu hususu yeni ana sözleşmesine derç ederek yapacağı intibak başvurusu ilgili Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'nce sonuçlandırılabilir.

e) İntibak izin İşlemlerinde Kooperatiflerden İstenecek Belgeler

İntibak amaçlı ana sözleşme değişikliği izin başvurularında, kooperatif dilekçesi ekinde aşağıdaki belgeler izin merciine sunulur.

Dilekçe

Dilekçe güncel tarihli olmalıdır ve kooperatif kaşesi altında kooperatifi temsile yetkili kılınmış en az iki kişi tarafından imzalanmalıdır. Bu dilekçe kooperatif ana sözleşmesinin yeni örnek ana sözleşmeye intibakının talep edildiği açıkça belirtilir.

Yönetim Kurulu Kararı

- İntibak izni için sunulacak yönetim kurulu kararında intibak edileceği (Küçük Sanayi Sitelerinde İntibak edilecek ana sözleşmenin Bakanlıkça yayımlanan hangi türe ait yeni örnek ana sözleşme olacağı) açıkça belirtilir.
- Yeni ana sözleşmede örnek ana sözleşmenin dışına çıkılan maddeler var ise bu maddelerin numaraları yönetim kurulu kararında belirtilir.
- Başvuru dosyasında noter onaylı yönetim kurulu kararı örneği ve karar defteri açılış sayfası örneği sunulur.

İmza Sirküleri

Görevdeki yönetim kuruluna ait noterde düzenlenmiş kooperatifi temsile yetkili olduklarını gösterir imza sirküleri başvuru dosyasında yer almalıdır.

Ana Sözleşme Örneği

Kooperatifin hali hazırda kullandığı ve üzerinde kuruluş, ana sözleşme değişikliği yahut intibak işlemi dolayısı ile izin merciinin mührü ve/veya izin merciinde görevli ilgili amirin kaşe ve imzası bulunan ana sözleşmesinin bir örneği başvuru dosyasına eklenir. **(6 adet)**

Yeni Ana Sözleşme

Yeni ana sözleşme “**İntibak Ana Sözleşmesinin Hazırlanması Kılavuzu**” takip edilerek MERSİS üzerinde hazırlanmalıdır.

MERSİS üzerinde oluşturulan ana sözleşme Ticaret Sicil Müdürlüğü (TSM) onayına gönderildikten sonra mezkûr kılavuzda gösterilen bölümden 6 nüsha çıktı alınarak tüm nüshaların her bir sayfası mevcut yönetim kurulu üyeleri tarafından imzalanır.

Bu imza işlemi yönetim kurulu üyelerinin kendi aralarında yapması gereken bir işlem olup, Noter yahut Ticaret Sicil Müdürlüğü (TSM)’de yetkilendirilmiş personel huzurunda yapılmaz. Yeni ana sözleşmenin MERSİS’ten alınan çıktısında ana sözleşmenin ilk yönetim kurulu ve ilk denetim kurulu başlıklı maddeleri ile kurucular listesi boş olarak gelecektir.

Bu bölümler mevcut yönetim kurulunca tükenmez kalem ile kuruluş ana sözleşmesinde yer alan bilgilere göre doldurulacaktır. Bu bilgiler için kuruluş ana sözleşmesine ulaşılabilirse kurucuların TCKN, ad-soyad, Sermaye Bilgileri yazılır. Mevcut ana sözleşmeden bu kişilerin söz konusu bilgilerine ulaşılamıyorsa yalnızca ad-soyad yazılması yeterlidir.

Kurucular ile ilk yönetim ve denetim kurulu üyelerinin ad-soyad bilgilerine de ulaşılmıyor ise başvurulardan konunun Ticaret Sicil Müdürlüğü (TSM) nezdinde araştırılması istenir. Buradan da herhangi bir bilgi edinilmemesi halinde bu bölümler boş bırakılarak intibaka izin verilir. Bu durum da söz konusu boşluğa “**kooperatifin mevcut yönetim kurulu olarak kurucu ortaklar ile ilk yönetim ve denetim kurulu üyelerine ait bilgileri ilgili Ticaret Sicil Müdürlüğü (TSM) nezdinde araştırdığımızı beyan ederiz**” ifadesi elle yazılarak altı mevcut yönetim kurulu üyelerince imzalanır.

Otuzdan fazla ortak ile kurulmuş olan kooperatiflerin kurucu ortak listesini elle tek tek yazarak doldurulmasına gerek yoktur. Kuruluş ana sözleşmesinin kurucu ortak listesini fotokopi ile çoğaltarak yeni ana sözleşmenin sonuna eklenmesi yeterlidir. Ancak eklenen bu listede ana sözleşmenin diğer sayfaları gibi mevcut yönetim kurulu tarafından imzalanır. Bu bölümlerin kurucu ortaklarca yahut ilk yönetim ve denetim kurulu üyelerince imzalanmasına gerek yoktur.

Taahhütname

Başvuru dosyasında MERSİS üzerinde oluşturulan ana sözleşme metninde hiçbir değişiklik yapılmadığına dair veya daha önce Bakanlıktan izin alınarak tescil ettirilmiş olan ve intibak için alınan yönetim kurulu kararında belirtmek suretiyle örnek ana sözleşmenin dışına çıkarılarak düzenlenen maddeler haricinde ana sözleşme metninde hiçbir değişiklik yapılmadığına dair yönetim kurulu tarafından imzalı taahhütname sunulur.

2- HAZIRLANACAK KOOPERATİF İNTİBAK EVRAKLARI

1. Dilekçe (EK-2)
2. Yönetim Kurulu Kararı

1. ÖRNEK Yönetim Kurulu Kararı (AYNEN KABUL)- (EK-3-a)
2. ÖRNEK Yönetim Kurulu Kararı (SÜRE DEĞİŞİKLİĞİ TALEBİ) - (EK-3-b)
3. ÖRNEK Yönetim Kurulu Kararı (TESCİL EDİLMİŞ DEĞİŞİKLİKLER VE VARSA YENİ DEĞİŞİKLİK TALEBİ)- (EK-3-c)
3. Yönetim Kurulu İmza Sirküsü (Noter Onaylı)
4. Ana Sözleşme (6 ad.)
5. Taahhütname (EK-4)

İntibak başvurusuna il Müdürlüklerince verilecek Onay sonrası yapılacak ilk genel kurulda "**Kooperatif Ana Sözleşmesinin Yeni Ana Sözleşmeye İntibakı**" hususunun ayrı bir gündem maddesi olarak görüşülmesi ve karar alınması gerekmektedir.

3- TESCİL VE İLAN İŞLEMLERİ VE YÜRÜRLÜK

İntibak edilen yeni ana sözleşme genel kurul onayını takiben tescil ve ilan edilerek yürürlüğe girecektir.

Ekler:

- 1- 7339 sayılı Kooperatifler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 2- İntibak Ana Sözleşme Hazırlama Kılavuzu (EK-1)

Saygılarımla,
Ferdi Asım Hellaç
Mali Müşavir
<https://hellac.com>